

Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 3: ОБІЗНАНІСТЬ ПРО ЛІСОВІ ЛИХА ТА ВИЖИВАННЯ В ДИКІЙ ПРИРОДІ

**НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 18: Навички
виживання на самоті в умовах лісового
лиха**

**Автор: EVA-93/ Партнерство проекту
VETREADY**

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

**Co-funded by
the European Union**

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Допоміжний файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля 18: «Навички виживання на самоті в умовах лісового лиха», надаючи індивідуальні методичні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

Він має на меті допомогти освітянам:

- Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу
- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів

Примітка: Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.

Навчальний зміст модуля

1. Мета навчального модуля
2. Результати навчання навчального модуля
3. Вступ: Що таке навички виживання на самоті в умовах лісової катастрофи
4. Ключові поняття та термінологія
5. Розуміння важливості
6. Чому цей навчальний модуль важливий
7. Стихійні лиха в контексті сценарію лісового лиха, навички виживання на самоті
8. Лісові пожежі
9. Екстремальний холод і сніг
10. Шторми, урагани, торнадо
11. Технологічні та промислові катастрофи в контексті сценарію лісової катастрофи: навички виживання на самоті
12. Хімічні аварії
13. Прорив дамби
14. Втрачені або скинуті радіоактивні об'єкти
15. Біологічні та медичні катастрофи в контексті сценарію лісової катастрофи на самоті
16. небезпечна вода
17. забруднена їжа
18. укуси комах та незначні рани
19. Надихаючі дії та взірці для наслідування
20. Більше для дослідження

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 1: Обговорення на основі сценарію

Цей метод заохочує учнів критично мислити, аналізувати ризики та застосовувати знання до реальних ситуацій виживання в лісі. Він гнучкий як для очного, так і для онлайн-заняття, що робить його ідеальним для різних груп учнів, включаючи учасників діаспори. Обговорення на основі сценаріїв допомагають розвивати практичні навички прийняття рішень, посилювати розуміння змісту та сприяти навчанню між колегами.

Приклад застосування:

Після перегляду слайдів про лісові пожежі тренер представляє сценарій: «Ви самі в лісі та відчуваєте запах диму. Ваш телефон не має сигналу. Що ви робите спочатку?» Учні обговорюють можливі відповіді в групах (онлайн) або невеликих групах (очно), потім діляться стратегіями та розмірковують над логікою виживання, що лежить в їх основі.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 2: Інтерактивна демонстрація

Цей практичний метод допомагає учням візуально та практично опанувати ключовий контент з питань виживання. Демонстрації особливо ефективні під час викладання важливих тем, таких як забруднення води, де візуальні підказки (колір, чіткість, частинки) сприяють розумінню. Це сприяє активному спостереженню, груповому обговоренню та збереженню пам'яті. Цей метод також добре працює в змішаних середовищах — демонстрацію можна проводити в прямому ефірі в класі або показувати у відеоформаті в онлайн-форматі.

Приклад застосування:

Цей метод слід використовувати після слайдів про небезпечну воду. Вчитель показує прозору склянку каламутної води (або її фотографію/відео, якщо онлайн) і запитує учнів: «Ви б випили це? Чому так чи ні?» Учням пропонується визначити видимі небезпеки та обговорити безпеку лісової води. Потім група проводить мозковий штурм щодо кроків для забезпечення безпеки води (кип'ятіння, фільтрація, хімічна обробка), закріплюючи «що можна і що не можна робити», розглянуті в навчальному модулі.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 3: Керований обмін історіями та пошукова діяльність

Цей метод розвиває як навички роботи з цифровою інформацією (пошук, оцінка джерел), так і емоційний зв'язок з темою. Пошук реальних історій порятунку покращує здатність учнів визначати достовірні джерела, практикувати методи перевірки та розмірковувати над людським аспектом виживання в лісі. Обмін надихаючими діями також сприяє емпатії однолітків та зміцнює відчуття спільноти.

Приклад застосування:

Після слайду «Надихаючі дії та взірці для наслідування» тренер ділиться однією історією порятунку з власного дослідження, підкреслюючи, як вони її знайшли, чому вони довіряють джерелу та що їх надихнуло. Потім учням пропонується знайти та представити коротку реальну історію про порятунок або виживання в лісі зі своєї країни чи з усього світу. Вони повинні пояснити, де вони її знайшли та що зробило її надихаючою або цінною. Ця вправа зміцнює як обізнаність, пов'язану з виживанням, так і цифрову грамотність.

Поради

- **Використовуйте реальні, зрозумілі випадки**

Почніть з коротких, візуальних прикладів місцевих або відомих подій (наприклад, лісова пожежа поблизу їхнього міста/села/країни, новинні уривки). Це зробить тему більш зрозумілою, особливо для учнів з діаспори, які можуть мати різні контексти стихійних лих.

- **Сприяти інклюзивному обговоренню**

Використовуйте спочатку просту, нетехнічну мову. Дозвольте груповій роботі мовою, яку учні вважають за доцільне, та заохочуйте пояснення з боку однолітків. Особливо для учнів з діаспори, пропонуйте ключові терміни кількома мовами, коли це можливо.

- **Створіть психологічно безпечний простір**

Уникайте осуду минулої поведінки (наприклад, «чому вони не втекли раніше?»). Натомість запитайте: «Що б ви могли зробити?» або «які варіанти були доступні?» — це дозволить зберегти дискусію відкритою та без звинувачень.

- **Баланс логіки та емпатії**

Використовуйте аналітичні методи (такі як карти ризиків, дерева рішень) разом із емоційною перевіркою («Як ви думаєте, що людина відчувала в цей момент?»). Це підтримує як потребу дорослих у сфері безперервного професійного навчання (CPET) у структурі, так і емоційну залученість учнів професійно-технічних навчальних закладів.

Стратегії адаптації

ОФЛАЙН

- Учні переміщуються між практичними станціями: як очищати воду, як подати сигнал про допомогу, як побудувати просте укриття.
- Вони працюють у парах або невеликих групах та обговорюють, що робити в першу чергу, якщо заблукали в лісі.
- Вчитель дає поради та пояснює, як вижити самотужки.

Матеріали: пляшки, тканина, гілки, роздруковані картки для виживання, маркери.

ОНЛАЙН

- Учні дивляться короткі відео (наприклад, як очистити брудну воду за допомогою простих предметів).
- Після кожного відео вони обговорюють у невеликих онлайн-групах: «Що б ви зробили в цій ситуації?» Потім учитель збирає всі групи разом, щоб поділитися своїми ідеями.

Інструменти: Zoom, кімнати для групових обговорень, спільний доступ до екрана, спільна дошка, як-от Padlet або Miro.

ЗМІШАНА

- Команди поєднують навчання як в класі, так і онлайн.
- Кожна команда отримує психологічне завдання: наприклад, впоратися з панікою під час витoku газу, зберігаючи при цьому спокій дітей.
- У класі учні демонструють методи подолання труднощів, вправи на регулювання емоцій або рольові розмови.
- Онлайн-студенти спостерігають, пропонують покращення та надають зворотний зв'язок у режимі реального часу.
- Команди діляться рішеннями та роздумами з усім класом.
- Інструменти та матеріали: ноутбук, камера або мобільний пристрій для прямої трансляції, аркуші завдань, картки сценаріїв, кімнати для групових занять у Zoom, Padlet або Google Docs для співпраці.

Ключові навички ESCO, що розглядаються в цьому модулі

Цільова категорія навичок ESCO: ТЗ.1 – Ефективна робота, розвинені основні навички: Діяти самостійно, Справлятися з невизначеністю, Приймати рішення

Приймати рішення

- Практикується на слайдах «Пауза та рефлексія», де учні стикаються з дилемами виживання.
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
- Проведення керованих групових обговорень для дослідження обґрунтування вибору.
- Прохання до учнів обґрунтувати свої рішення логічно, ґрунтуючись на обмежених ресурсах.

Справлятися з невизначеністю

- Практикується на слайдах «Сценарії стихійних лих» (природні, техногенні, біологічні), де учні досліджують непередбачувані типи лісових катастроф з невідомими наслідками.
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
- Проведення порівняльних обговорень різних типів катастроф у кожній групі (наприклад, лісова пожежа проти токсичного диму проти хвороб, що передаються тваринами).
- Спрямовувальні роздуми щодо емоційних та практичних реакцій на непередбачуваність.

Діяти незалежно

- Практикується після слайдів, що представляють конкретні типи катастроф (наприклад, втрачені або скинуті радіоактивні об'єкти, небезпечна вода, лісові пожежі), де учнів знайомлять з можливими індивідуальними діями реагування.
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
- Сприяння самооцінці: «Чи могли б ви виконати цю дію самостійно, в реальних лісових умовах?»
- Заохочення до обговорення питань розвитку самостійності та завчасної підготовки особистих стратегій.

Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

В кінці цього навчального модуля слухачі пройдуть тест із 10 запитань з вибором однієї правильної відповіді, призначений для оцінки їхнього розуміння ключових концепцій, розглянутих на занятті.

Додаткові стратегії оцінювання

1. Ранжування міні-сценаріїв: Надайте 3–4 коротких сценарії реагування на надзвичайні ситуації. Учні ранжують їх від найбільш до найменш ефективного та пояснюють свої міркування. Це демонструє здатність учнів оцінювати варіанти, застосовувати судження та чітко формулювати свій хід думок.
2. Контрольний список виживання: Після перегляду сценарію стихійного лиха учні створюють контрольний список із 5 найголовніших дій або пунктів виживання, які вони б визначили як пріоритетні. Це демонструє здатність учнів синтезувати ключову інформацію та застосовувати її для прийняття рішень щодо готовності до реальних ситуацій.

Додаткові довідкові матеріали

- 1. Австралійський центр знань про стійкість до стихійних лих

<https://knowledge.aidr.org.au/about/>

Платформа з відкритим доступом, що надає комплексні навчальні матеріали зі стійкості до стихійних лих, тематичні дослідження та передовий досвід, розроблені Австралійським інститутом стійкості до стихійних лих.

- 2. Британський Червоний Хрест – Бібліотека ресурсів щодо стихійних лих та надзвичайних ситуацій

<https://www.redcross.org.uk/get-involved/teaching-resources/disasters-and-emergencies-resource-library?page=2>

Кураторська бібліотека безкоштовних навчальних ресурсів, включаючи відео та інтерактивні інструменти, розроблені для допомоги викладачам у проведенні захопливої освіти з підготовки до стихійних лих.

- 3. Виживання в джунглях у реальному житті (відео на YouTube)

<https://www.youtube.com/watch?v=2OdYv8YKSaI>

Практична демонстрація, що пропонує реальні поради щодо виживання та стратегії прийняття рішень у складних природних умовах.

Джерела

- Про Центр знань. (н.д.). <https://knowledge.aidr.org.au/about/>
- Бібліотека безкоштовних ресурсів про стихійні лиха та надзвичайні ситуації. (н.д.). Британський Червоний Хрест. <https://www.redcross.org.uk/get-involved/teaching-resources/disasters-and-emergencies-resource-library?page=2>
- Інклюзивна освіта для професійно-технічної освіти. (2025, 26 червня). CEDEFOP. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/timeline-vet-policies-europe/search/40022>
- Outdoor Boys. (19 жовтня 2024 р.). 6 днів виживання в джунглях у кемпінгу БЕЗ їжі - Школа виживання в джунглях Корпусу морської піхоти США [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=2OdYv8YKSaI>
- Педагогіка в освіті: Посібник з рамок та методів навчання на 2025 рік. (н.д.). <https://research.com/education/pedagogy-in-education>
- Навички та компетенції. (н.д.). Європейська система навичок, компетенцій, кваліфікацій та професій (ESCO). https://esco.ec.europa.eu/en/classification/skill_main

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Навчайтесь з задоволенням з РОЗДІЛОМ 3: ОБІЗНАНІСТЬ ПРО
ЛІСОВІ ЛИХА ТА ВИЖИВАННЯ В ДИКІЙ ПРИРОДІ,
НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 18: Навички виживання на самоті в
умовах лісового лиха!**

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>